

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาเพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ
กิจกรรมสุขภาพครอบครัวของครอบครัวในชุมชนเขตเทศบาลนครนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์
จำนวน 392 ครอบครัว ผลการวิจัยนำเสนอในรูปตาราง ประกอบด้วยคำบรรยายแบ่งเป็น 4 ส่วน
ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจในกิจกรรม
สุขภาพครอบครัว

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว

ส่วนที่ 3 กิจกรรมสุขภาพครอบครัว

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจการ
ตัดสินใจในกิจกรรมสุขภาพครอบครัว ลักษณะโครงสร้างครอบครัว รายได้ของครอบครัว และ
จำนวนแหล่งสนับสนุนของครอบครัวกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัว

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันใน
การแปลความหมายของผลการทดลอง และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

SD แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

r_s แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน

r_{pb} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพ้อยท์ไบซีเรียล

p แทน คำนัยสำคัญทางสถิติ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจการตัดสินใจในกิจกรรม

สุขภาพครอบครัว

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นหัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจการตัดสินใจในกิจกรรมสุขภาพครอบครัวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 64.30) มีอายุในช่วง 40 - 49 ปี (ร้อยละ 36.20) รองลงมาคือ 50 - 59 ปี (ร้อยละ 24.80) ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ (ร้อยละ 68.60) เรียนจบชั้นมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา (ร้อยละ 41.30) รองลงมาคือชั้นประถมศึกษา (ร้อยละ 36) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจการตัดสินใจในกิจกรรมสุขภาพครอบครัว (n = 392)

ข้อมูลทั่วไปของหัวหน้าครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	252	64.30
หญิง	140	35.70
อายุ (ปี) ($\bar{X}$ = 46.03 ปี, SD = 11.02, Range = 20 - 76 ปี)		
20 - 29	31	7.90
30 - 39	76	19.40
40 - 49	142	36.20
50 - 59	97	24.80
60 ปีขึ้นไป	46	11.70
สถานภาพสมรส		
คู่	269	68.60
แยกกันอยู่/หย่าร้าง/หม้าย	101	25.80
โสด	22	5.60
การศึกษา		
ประถมศึกษา	141	36.00
มัธยมศึกษา/ปวช./ปวส./อนุปริญญา	162	41.30
ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี	89	22.70

ส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว

ลักษณะโครงสร้างครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวเดี่ยว (ร้อยละ 63.50) มีรายได้อยู่ในช่วงน้อยกว่า/ เท่ากับ 10,000 บาท/ เดือน (ร้อยละ 37.20) รองลงมาคือมีรายได้ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท/ เดือน (ร้อยละ 30.60) ความพอเพียงของรายได้ พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้พอเพียงแต่ไม่เหลือเก็บ (ร้อยละ 48.70) รองลงมาคือมีรายได้พอเพียงและเหลือเก็บ (ร้อยละ 42.10) ส่วนใหญ่มีแหล่งสนับสนุนของครอบครัวจำนวน 1 แหล่ง (ร้อยละ 49.70) รองลงมาคือจำนวน 2 แหล่ง (ร้อยละ 24.50) ส่วนใหญ่มีญาติเป็นแหล่งสนับสนุนของครอบครัว (ร้อยละ 89.80) มีการรับรู้ภาวะสุขภาพของครอบครัวโดยรวมในระดับดีปานกลาง (ร้อยละ 44.40) รองลงมาคือ ระดับดี (ร้อยละ 43.10) ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวน และร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของครอบครัว (n = 392)

ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะ โครงสร้างครอบครัว		
ครอบครัวเดี่ยว	249	63.50
ครอบครัวขยาย	143	36.50
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน (บาท)		
$\leq 10,000$	146	37.20
10,001 – 20,000	120	30.60
20,001 – 30,000	63	16.10
$\geq 30,001$	63	16.10
ความพอเพียงของรายได้		
พอเพียงแต่ไม่เหลือเก็บ	191	48.70
พอเพียงและเหลือเก็บ	165	42.10
ไม่พอเพียง	36	9.20

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแหล่งสนับสนุนของครอบครัว (แหล่ง)		
1	195	49.70
2	96	24.50
3	58	14.80
4	31	7.90
5	8	2.00
6	3	0.80
7	1	0.30
ชนิดแหล่งสนับสนุนของครอบครัว (เลือกตอบได้มากกว่า 1 แหล่ง)		
ญาติ	352	89.80
เพื่อนบ้าน	141	36.00
เพื่อนร่วมงาน	87	22.20
เพื่อน	81	20.70
ชุมชน	35	8.90
สถานพยาบาล	28	7.10
สถานที่ประกอบพิธีทางศาสนา	18	4.60
สถานศึกษา	8	2.00
การรับรู้ภาวะสุขภาพครอบครัว		
สุขภาพครอบครัวโดยรวมไม่ค่อยดี	36	9.20
สุขภาพครอบครัวโดยรวมดีปานกลาง	174	44.40
สุขภาพครอบครัวโดยรวมดี	169	43.10
สุขภาพครอบครัวโดยรวมดีมาก	13	3.30

ส่วนที่ 3 กิจกรรมสุขภาพครอบครัว

กิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.46$, $SD = 0.32$) สำหรับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวแต่ละด้านพบว่า ทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการดูแลครอบครัว ($\bar{X} = 3.61$, $SD = 0.38$) ด้านการดูแลความเจ็บป่วย ($\bar{X} = 3.58$, $SD = 0.46$) ด้านการดูแลความเป็นครอบครัว ($\bar{X} = 3.48$, $SD = 0.55$) ด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย ($\bar{X} = 3.43$, $SD = 0.35$) ด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต ($\bar{X} = 3.41$, $SD = 0.39$) และด้านการดูแลสุขภาพตนเอง ($\bar{X} = 3.26$, $SD = 0.29$) ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยคะแนนกิจกรรมสุขภาพครอบครัวรายด้านและโดยรวม ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับกิจกรรมสุขภาพครอบครัว ($n = 392$)

กิจกรรมสุขภาพครอบครัว	$\bar{X}$	SD	ระดับกิจกรรมสุขภาพครอบครัว
1. ด้านการดูแลสุขภาพตนเอง	3.26	0.29	มาก
2. ด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย	3.43	0.35	มาก
3. ด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต	3.41	0.39	มาก
4. ด้านการดูแลความเป็นครอบครัว	3.48	0.55	มาก
5. ด้านการดูแลครอบครัว	3.61	0.38	มาก
6. ด้านการดูแลความเจ็บป่วย	3.58	0.46	มาก
กิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวม	3.46	0.32	มาก

ส่วนที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจในกิจกรรมสุขภาพครอบครัว ลักษณะโครงสร้างครอบครัว รายได้ของครอบครัว และจำนวนแหล่งสนับสนุนของครอบครัวกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัว

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจในกิจกรรมสุขภาพครอบครัว กับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวมและรายด้านโดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน พบว่า

การศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจตัดสินใจในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ($r_s = .111$) ส่วนรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวด้านการดูแลสุขภาพตนเอง ($r_s = .148$) ด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย ($r_s = .185$) ด้านการดูแลครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = .143$) และด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_s = .100$) และพบว่าการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครอบครัว หรือผู้มีอำนาจการตัดสินใจในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต ($r_s = .072$, $p = .154$) และด้านการดูแลสุขภาพเป็นครอบครัว ($r_s = -.048$, $p = .346$) ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาระดับสูงสุดของหัวหน้าครอบครัวหรือผู้มีอำนาจการตัดสินใจ ในกิจกรรมสุขภาพครอบครัว กับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวมและรายด้าน ($n = 392$)

กิจกรรมสุขภาพครอบครัว	r_s	p-value
กิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวม	.111*	.028
1. ด้านการดูแลสุขภาพตนเอง	.148**	.003
2. ด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย	.185**	<.001
3. ด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต	.072	.154
4. ด้านการดูแลสุขภาพเป็นครอบครัว	-.048	.346
5. ด้านการดูแลครอบครัว	.143**	.005
6. ด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย	.100*	.048

* $p < .05$, ** $p < .01$

2. ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวมและรายด้าน โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน พบว่า

รายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = .222$) ส่วนรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวด้านการดูแลสุขภาพตนเอง ($r_s = .266$) ด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย ($r_s = .305$) ด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต ($r_s = .149$) ด้านการดูแลครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = .225$) และด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่ระดับ .05 ($r_s = .101$) และพบว่ารายได้ของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับการดูแลความเป็นครอบครัว ($r_s = .055, p = .280$) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวมและรายด้าน (n = 392)

กิจกรรมสุขภาพครอบครัว	r_s	p-value
กิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวม	.222**	<.001
1. ด้านการดูแลสุขภาพตนเอง	.266**	<.001
2. ด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย	.305**	<.001
3. ด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต	.149**	.003
4. ด้านการดูแลความเป็นครอบครัว	.055	.280
5. ด้านการดูแลครอบครัว	.225**	<.001
6. ด้านการดูแลความเจ็บป่วย	.101*	.045

* $p < .05$, ** $p < .01$

3. ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแหล่งสนับสนุนของครอบครัวกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวมและรายด้าน โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน เนื่องจากข้อมูลจำนวนแหล่งสนับสนุนของครอบครัว มีค่าพิสัย 1 – 7 และอยู่ในมาตราอัตราส่วน แต่จากการทดสอบการกระจายของข้อมูล พบว่า มีการแจกแจงแบบไม่ปกติ จึงไม่สามารถหาความสัมพันธ์ด้วยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันได้

จำนวนแหล่งสนับสนุนของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_s = .113$) ส่วนรายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_s = .132$) ด้านการดูแลสุขภาพตนเอง ($r_s = .101$) และด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_s = .118$) และพบว่าจำนวนแหล่งสนับสนุนของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวด้านการดูแลความเป็นครอบครัว ($r_s = .055, p = 0.276$) ด้านการดูแลครอบครัว ($r_s = .076, p = .131$) และด้านการดูแลความเจ็บป่วย ($r_s = .078, p = .124$) ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแหล่งสนับสนุนของครอบครัวกับกิจกรรมสุขภาพ
ครอบครัวโดยรวมและรายด้าน (n = 392)

กิจกรรมสุขภาพครอบครัว	r_s	p-value
กิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวม	.113*	.025
1. ด้านการดูแลสุขภาพตนเอง	.101*	.046
2. ด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย	.132**	.009
3. ด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต	.118*	.019
4. ด้านการดูแลสุขภาพเป็นครอบครัว	.055	.276
5. ด้านการดูแลครอบครัว	.076	.131
6. ด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย	.078	.124

* $p < .05$, ** $p < .01$

4. ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะโครงสร้างครอบครัวกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัว
โดยรวมและรายด้าน โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพ้อยท์ไบซีเรียล พบว่า
ลักษณะโครงสร้างครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำกับกิจกรรมสุขภาพ
ครอบครัวโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r_{pb} = .113$) ส่วนรายด้าน พบว่า มี
ความสัมพันธ์กับกิจกรรมสุขภาพครอบครัวด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r_{pb} = .151$) และด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ($r_{pb} = .123$) และพบว่าลักษณะโครงสร้างครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติกับด้านการดูแลสุขภาพตนเอง ($r_{pb} = .068$, $p = .180$) ด้านการดูแลสุขภาพเป็นครอบครัว
($r_{pb} = .098$, $p = .051$) ด้านการดูแลครอบครัว ($r_{pb} = .070$, $p = .164$) ด้านการดูแลสุขภาพเจ็บป่วย
($r_{pb} = .032$, $p = .526$) ดังแสดงในตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะโครงสร้างครอบครัวกับกิจกรรมสุขภาพครอบครัว
โดยรวมและรายด้าน (n = 392)

กิจกรรมสุขภาพครอบครัว	r_{pb}	p-value
กิจกรรมสุขภาพครอบครัวโดยรวม	.113*	.026
1. ด้านการดูแลสุขภาพตนเอง	.068	.180
2. ด้านความปลอดภัยและการป้องกันการเจ็บป่วย	.151**	.003
3. ด้านพฤติกรรมสุขภาพจิต	.123*	.015
4. ด้านการดูแลความเป็นครอบครัว	.098	.051
5. ด้านการดูแลครอบครัว	.070	.164
6. ด้านการดูแลความเจ็บป่วย	.032	.526